

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6468/2022
21.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дамир Перић адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 65/22 од 10.02.2022. године, у седници већа одржаној 21.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 65/22 од 10.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 273/2021 од 20.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде за експроприсане непокретности – парцелу .. површине 1066м² и парцелу .. површине 1253м², које су уписане у лист непокретности .. К.О. Ветерник, исплати тужиљи износ од 25.068.390,00 динара са законском затезном каматом од 20.09.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужени носилац јавне својине на експроприсаним непокретностима – парцели .. површине 1066м² и парцели .. површине 1253м², које су уписане у лист непокретности .. К.О. Ветерник, а које парцеле представљају саставни део улице ... у Новом Саду, насеље ... и обавезан тужени да у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде о свом трошку изврши упис права свог власништва – јавне својине на експроприсаним непокретностима, што је тужиља дужна признати и трпети. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име прибављене писане документације исплати износ од 11.755,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да надокнади тужиљи трошкове парничног поступка у износу од 592.875,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 65/22 од 10.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 273/2021 од 20.09.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се, под условима из члана 407. став 1. тач. 2. и 3. ЗПП, тај правни лек може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у катастру непокретности уписана као власница парцеле парцелу .. површине 1066м² и парцеле .. површине 1253м², обе К.О. Ветерник. На парцели парцели .. од 25.09.1995. године уписано је право службености колског и пешачког пролаза у корист власника парцела .. и .. у истој катастарској општини. Право својине на наведеним парцелама тужила је стекла наслеђивањем заоставштине њене мајке, покојне ББ. Планским актима означене парцеле су предвиђене за јавну површину, регулацију улице ... у насељу ..., са чије обе стране су изграђени породични и вишестамбени објекти. Обе парцеле су и приведене планској намени, и то парцела .. у површини од 1040м² а парцела .. у површини од 1093м². Преостали део у површини од 26м² од парцеле .. и у површини од 160м² од парцеле .. је у саставу више суседних ограђених парцела. Тржишна вредност предметних парцела, по налазу вештака, износи 10.810,00 динара за 1м² земљишта.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом члана 1. став 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије усвојили тужбени захтев и обавезали туженог на исплату накнаде за земљиште које је фактички експроприсано – приведено планској намени и користи се као јавна површина, улица у насељу По становишту судова, тужила је фактичким привођењем земљишта планираној намени лишена права својине и зато има право на накнаду у висини тржишне вредности земљишта, у површини која је планирана за јавну намену и без обзира што одређена површина предметних парцела није фактички за ту намену искоришћена. Истовремено, утврђено је право јавне својине туженог на том земљишту, стечено на основу донетог планског акта и фактичким привођењем земљишта намени предвиђеној тим актом.

По оцени Врховног суда, нису основани наводи ревидента да је у овом спору погрешно примењено материјално право.

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама) прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др). Истом одредбом прописано је да свако има право да добра у

општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа или правног лица коме су та добра дата на управљање (став 5.), као и да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних паркова, који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10).

Парцеле у својини тужиље су добро у општој употреби, јер се користе као улица – јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља (члан 2. тачка 7. Закона о путевима), а планираној намени су приведене без спроведеног поступка одузимања земљишта које је планским актом одређено за добро у општој употреби, у смислу члана 10. став 2. Закона о јавној својини. Нај тај начин споведена је фактичка експропријација која настаје када се на земљишту граде путеви и инфраструктурни или други јавни објекти, иако не постоји решење о одузимању земљишта којим се тужиља лишава права својине на деловима означених парцела које су у саставу улице ... у насељу У преосталом делу земљиште није приведено планираној намени, јер су власници појединих суседних парцела (у површини утврђеној вештачењем) заузели и припојили својим парцелама, али је тужиљино право да то земљиште мирно користи на тај начин ограничено. Оно се не може вратити тужиљи, а могућност његовог располагања је смањена, имајући у виду површину и чињеницу да је планским актом превиђено за јавну површину и да су парцеле у претежном делу тој намени и приведене.

Следствено изложеном, тужиљи припада право на накнаду за предметне парцеле у висини њихове тржишне вредности, што је у складу са чланом 58. став 2. Устава Републике Србије. Накнада се одређује по тржишној вредности грађевинског земљишта, јер су обе парцеле у катастру непокретности уписане као градско грађевинско земљиште. Висина накнада је вештачењем утврђена у висини од 10.810,00 динара по 1м², која је приближна процени пореске управе од 21.09.2020. године на износ од 10.167,30 динара. Тужени је обвезних исплате накнаде, јер су спорне парцеле планским актом предвиђене за саобраћајну површину – улицу, а такво земљиште је у својини туженог, сагласно члану 10. став 10. Закона о јавној својини.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**